

PATVIRTINTA

Direktoriaus įsakymu

2025 m. rugpjūčio 29 Nr.V-98-I

**PANEVĖŽIO LOPŠELIO-DARŽELIO „NYKŠTUKAS” PSICHOAKTYVIŲ
MEDŽIAGŲ VARTOJIMO PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS
VYKDYMO APRAŠAS**

I.BENDROSIOS NUOSTATOS

Panevėžio lopšelio-darželio „Nykštukas” Psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) parengtas Nepilnamečių saugumo Panevėžio miesto švietimo įstaigose rekomendacijomis, patvirtintomis Panevėžio miesto savivaldybės mero 2024 m. balandžio 25 d. potvarkiu Nr. M-266; Vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, nustatymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu 2002 m. balandžio 2 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 437 (su vėlesniais pakeitimais); Mokyklos Vaiko gerovės komisijos funkcijų, sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašu patvirtintu 2024 m. liepos 19 d. Švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu Nr. V-818; Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2004 m. rugsėjo 17 d. įsakymu Nr. ISAK-1462 (su vėlesniais pakeitimais) „Dėl teisės pažeidimų, mokyklos nelankymo, narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo, ŽIV/AIDS, smurto ir nusikalstamumo prevencijos“; 1996 m. kovo 14 d. Vaiko teisių pagrindų įstatymu Nr. I-1234 (su vėlesniais pakeitimais).

2. Šis Aprašas reglamentuoja bendruomenės narių veiklą kuriant saugią aplinką lopšelyje-darželyje, užkertant kelią psichoaktyvių medžiagų vartojimui, vykdant psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevenciją, identifikuojant problemas, parenkant tinkamas priemones joms spręsti.

3. Tvarka nustato mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų, direktoriaus, direktoriaus pavaduotojų ir kitų lopšelio-darželio darbuotojų reagavimo į įtariamą ar pastebėtą mokinių psichoaktyvių medžiagų turėjimą ir (ar) vartojimą veiksmų seką, pranešimo apie psichoaktyvių medžiagų vartojimą procedūrą, registravimo tvarką, pagalbos priemones ir būdus, mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų funkcijas ugdant mokinių socialines ir emocines kompetencijas.

4. Aprašo tikslas - sustiprinti Tabako kontrolės įstatymo, Narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatymo laikymąsi ugdymo įstaigoje, kad mokiniai, mokytojai ir kiti asmenys nevertotų ir neplatintų tabako, alkoholio, narkotinių bei psichotropinių medžiagų.

5. Aprašo uždaviniai:

5.1. bendradarbiaujant su tėvais ir kitais socialiniais partneriais sukurti lopšelyje-darželyje saugią, mokinio asmenybės augimui, brandai ir ugdymuisi palankią aplinką;

5.2. koordinuoti bendruomenės narių veiksmus įtarus ar pastebėjus mokinių psichoaktyvių medžiagų turėjimą ir (ar) vartojimą;

5.3. ugdyti mokinių socialines ir emocines kompetencijas formuojant pozityvias vertybes ir nuostatas.

6. Aprašas remiasi šiais principais:

6.1. Kontekstualumo – mokinių socialinis ir emocinis ugdymas (is) vyksta į veiklas įtraukiančiuose, mokinių iniciatyvoms atvirose sociokultūrinės aplinkos kontekstuose, siekiama mokinių ugdymo(si) patirčių aktualumo, prasmingumo.

6.2. Įtraukties – sudaromos sąlygos kiekvienam mokiniui ugdytis, plėtoti savo asmenines, socialines, komunikavimo, pažinimo kompetencijas, gauti reikiamą pagalbą.

7. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme ir kituose teisės aktuose.

II. PSICHOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMO PREVENCIJA

8. Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencija lopšelyje-darželyje – pozityvių santykių, saugios aplinkos kūrimas ir plėtojimas, sistemingas žinių teikimas, gyvenimo įgūdžių, neigiamų nuostatų minėtų medžiagų vartojimo atžvilgiu ugdymas, siekiant formuoti sveiką ir pozityvų elgesį nuolat besikeičiančioje visuomenėje, užkirsti kelią psichoaktyviųjų medžiagų vartojimui.

9. Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencija – neatsiejama, integrali įgyvendinamos *Tarptautinės programos „Zipio draugai“* programos dalis.

10. Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi lopšelio-darželio direktorius, direktoriaus pavaduotas ugdymui kartu su Vaiko gerovės komisija, o jos vykdyje dalyvauja lopšelio-darželio pagalbos mokiniui specialistai, visuomenės sveikatos specialistas ir mokytojai.

11. Lopšelio-darželio administracija organizuoja mokytojams, pagalbos mokiniui specialistams, mokytojams kvalifikacijos kėlimą narkotinių medžiagų, alkoholio bei tabako vartojimo ir kitais prevencinio darbo klausimais.

12. Vaiko gerovės komisija informuoja bendruomenę apie pagalbos mokiniui, mokytojui ir lopšelio-darželio teikiančių institucijų: Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Panevėžio miesto ir rajono policijos komisariato, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Panevėžio apskrities vaiko teisių apsaugos skyriaus, Pedagoginės psichologinės tarnybos, Psichikos sveikatos centro, Priklausomybės ligų centro, Lietuvos AIDS centro bei kitų organizacijų, dirbančių psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos srityse, adresus ir telefonus.

13. Mokytojai integruoja į ugdymo turinį (pagal poreikį) Narkotinių medžiagų, alkoholio bei tabako vartojimo prevenciją apie narkotinių medžiagų, alkoholio bei tabako žalą žmogaus sveikatai bei visuomenei, siekdami ugdyti mokinių gyvenimo įgūdžius, atsparumą žalingiems įpročiams.

14. Mokytojai, pasitelkdami lopšelio-darželio „Nykštukas“ pagalbos mokiniui specialistus, visuomenės sveikatos specialistą, vykdo psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos užsiėmimus, susitikimus su tėvais.

III. PSICHOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMO INTERVENCIJA

15. Visais įtariamų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo lopšelyje-darželyje ar jos teritorijoje atvejais kiekvienas lopšelio-darželio administracijos atstovas, pedagogas, pagalbos mokiniui specialistas ir kitas darbuotojas veikia vadovaudamiesi Lietuvos respublikos vyriausybės 2022 m. balandžio 2 d. nutarimu Nr. 437 „Dėl vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, nustatymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais) ir reaguoja pagal šią veiksmų seką;

15.1. nedelsiant informuoja lopšelio-darželio direktorių, jam nesant – direktoriaus pavaduotoją ugdymui apie bet kokius psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo įtarimą keliančius veiksmus;

15.2. lopšelio-darželio direktorius informuoja galimai psichoaktyviasias medžiagas vartojusio mokinio mokytoją, apie įtariamą psichoaktyviųjų medžiagų vartojimą;

15.3. mokytojas, gavęs informaciją apie galimai psichoaktyviasias medžiagas vartojusį mokinį:

15.3.1. nedelsdamas informuoja mokinio atstovus pagal įstatymą apie įtarimą, kad mokinys vartoja psichoaktyviasias medžiagas ar yra apsvaigęs nuo šių medžiagų ir rekomenduoja atlikti medicininę apžiūrą;

15.3.2. informuoja mokinio atstovus pagal įstatymą apie įstaigas, teikiančias sveikatos priežiūros paslaugas ir pagalbą;

15.3.3. primena tėvams(globėjams) Darbo tvarkos taisykles, mokymo(si) sutarties sąlygas ir elgesio taisykles dėl psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo;

15.3.4. nukreipia mokinį ir/ar jo atstovus pagal įstatymą lopšelio-darželio pagalbos mokiniui specialistų konsultacijai;

15.3.5. fiksuoja raštu įvykio aplinkybes užpildydamas pranešimo formą (1 priedas) ir per 2 darbo dienas perduoda ją Vaiko gerovės komisijos pirmininkui.

16. Kiekvienas lopšelio-darželio administracijos atstovas, pedagogas, pagalbos mokiniui specialistas ir kitas darbuotojas pastebėjęs, kad lopšelyje-darželyje mokinys yra apsinuodijęs psichoaktyviosiomis medžiagomis ir jo sveikatai ar gyvybei gresia pavojus, veikia vadovaudamiesi Lietuvos respublikos vyriausybės 2022 m. balandžio 2 d. nutarimu Nr. 437 „Dėl vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, nustatymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais) ir reaguoja pagal šią veiksmų seką:

16.1. įvertinęs poreikį teikia mokiniui pirmąją pagalbą;

16.2. palydi mokinį pas visuomenės sveikatos specialistą, esant poreikiui, iškviečia visuomenės sveikatos specialistą, kuris:

16.2.1. teikia pirmąją pagalbą ar iškviečia greitąją medicinos pagalbą,

16.2.2. nedelsdamas informuoja lopšelio-darželio direktorių, mokytoją ir mokinio atstovus pagal įstatymą apie suteiktą pagalbą ir (ar) iškviečią greitąją medicinos pagalbą.

17. Visuomenės sveikatos specialistas fiksuoja raštu įvykio aplinkybes užpildydamas pranešimo formą (1 priedas) ir per 2 darbo dienas perduoda ją Vaiko gerovės komisijos pirmininkui.

18. Vaiko gerovės komisijos pirmininkas ar jo paskirtas komisijos narys pateiktus pranešimus registruoja psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo fiksavimo registre (priedas Nr. 2).

19. Vaiko gerovės komisija, gavusi užpildytą pranešimą apie užfiksuotą galimą psichoaktyviųjų medžiagų vartojimą, per 7 darbo dienas renkasi į komisijos posėdį, kuriame numato pagalbos mokiniui ir jo šeimai planą situacijai spręsti.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Su Panevėžio lopšelio-darželio „Nykštukas“ psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašu pasirašytinai supažindinami visi lopšelio-darželio bendruomenės nariai.

21. Panevėžio lopšelio-darželio „Nykštukas“ psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas skelbiamas viešai lopšelio-darželio „Nykštukas“ interneto svetainėje.

Panevėžio lopšelio-darželio
„Nykštukas“
prichoaktyvių medžiagų vartojimo
prevencijos ir intervencijos
vykdymo tvarkos aprašo
1 priedas

.....
(vardas, pavardė)

Panevėžio lopšelio-darželio „Nykštukas“
Direktorei
Redai Kuzminienei

PRANEŠIMAS

Apie mokinį, galimai, vartojusį psichoaktyvias medžiagas

.....
(data)

Vadovaudamasi(-s) Panevėžio lopšelio-darželio „Nykštukas“ Psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašo 15.3.5/17 punktu (*pabraukti reikalingą*), pranešu, kad(nurodykite datą).....grupės mokini(-ė).....galimai vartojo

(mokinio vardas, pavardė)

psichoaktyvias medžiagas.

Trumai aprašykite aplinkybes (*kas pranešė, kokia pagalba teikta, kada ir kas iš mokinio teisėtų atstovų informuotas apie įvykį, kokios svarbios detalės*).....

.....
.....
.....

.....
(parašas)

.....
(vardas, pavardė)

Panevėžio lopšelio-darželio
„Nykštukas“
prichoaktyvių medžiagų vartojimo
prevencijos ir intervencijos
vykdymo tvarkos aprašo
2 priedas

**PANEVĖŽIO LOPŠELIO-DARŽELIO „NYKŠTUKAS“ PSICHOAKTYVIŲJŲ
MEDŽIAGŲ VARTOJIMO FIKSAVIMO REGISTRAS**

.....m.m.

Eil. Nr.	Data	Mokinio vardas, pavardė	Grupė	Pranešimą pateikusio asmens vardas, pavardė